

Guia docent del Grau en Disseny

Nom de l'Assignatura	Història i teoria de l'art II
Curs	Segon
Menció	
Nom de l'equip docent	Bernat Lladó Mas
Núm. de crèdits ECTS	
Idioma d'impartició	Català/Castellà

Descripció de l'assignatura / Objectius

Descripció:

L'assignatura **Història i teoria de l'art II** proposa una exploració crítica de les pràctiques artístiques de la segona meitat del segle XX fins als nostres dies. A partir dels grans moviments de postguerra —com el pop art, l'art conceptual, el minimalisme, l'art ecològic o les pràctiques performatives— i fins a les formes híbrides i digitals de l'actualitat, s'analitzen els vincles entre l'art i els contextos històrics, socials i culturals que l'impulsen.

L'assignatura ofereix una mirada doble: **historiogràfica**, per entendre els relats que han construït la modernitat i la contemporaneïtat artística; i **crítica**, per posar en qüestió les seves categories i límits des del pensament actual. Sense perdre de vista els escenaris centrals de l'art europeu i americà, ofereix alhora una atenció especial a les pràctiques artístiques catalanes i aquelles que han tingut lloc a la ciutat de Sabadell.

Objectius:

- Conèixer i comprendre els principals moviments i discursos de l'art contemporani des de 1950 fins a l'actualitat.
- Analitzar el paper de l'art com a mirall i catalitzador de transformacions socials, polítiques i culturals.
- Desenvolupar eines crítiques per interpretar obres, pràctiques i relats artístics des d'una perspectiva contextual i interdisciplinària.
- Relacionar els processos artístics amb els imaginaris visuals del disseny i les cultures visuals contemporànies.
- Fomentar una mirada informada i activa davant l'art actual, que en reconegui tant el potencial simbòlic com crític.

Prerequisits establerts en el Pla d'Estudis

No hi ha cap prerequisit oficial establert pel pla d'estudis per poder matricular-se en aquesta assignatura.

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Resultats d'aprenentatge generals

1. Desenvolupar una mirada crítica i global sobre els fenòmens artístics contemporanis, entenent-los com a expressions complexes en diàleg amb el seu temps.
2. Establir connexions entre l'art contemporani i altres àmbits de les humanitats i les ciències socials, com la filosofia, la política, el pensament postcolonial o els estudis de gènere.
3. Aplicar eines d'anàlisi visual, conceptual i discursiva a diferents manifestacions artístiques, tot considerant-ne les implicacions estètiques, socials i simbòliques.
4. Adoptar una actitud investigadora i oberta davant l'art actual, entenent-lo com un camp de preguntes més que de respostes, i com un espai de recerca creativa.
5. Comunicar idees complexes amb claredat i rigor, tant per escrit com oralment, en relació amb les pràctiques i els debats de l'art contemporani.

Resultats d'aprenentatge específics

6. Identificar i descriure els principals moviments i tendències artístiques des del 1950 fins a l'actualitat, així com les seves figures clau i obres representatives.
7. Analitzar el paper dels artistes i les institucions culturals (museus, galeries, biennals, col·lectius, etc.) en la configuració del sistema de l'art contemporani.
8. Reconèixer les especificitats de l'art contemporani català, amb especial èmfasi en les pràctiques vinculades a Sabadell i al context local.
9. Utilitzar terminologia específica del pensament artístic contemporani, incloent-hi conceptes com performativitat, postmodernitat, art relacional, crítica institucional, etc.
10. Comparar críticament diferents discursos teòrics sobre l'art contemporani, com ara les aportacions de l'estètica crítica, la teoria feminista, la decolonialitat o els estudis visuals.

Contingut

1. Introducció a l'assignatura.
2. Breu repàs als moviments artístics de l'època Moderna.
3. Teoria urbana i creativitat artística.
4. El paisatge: estètica de la Naturalesa.
5. Moviments artístics de l'època Postmoderna

6. Els últims “girs” de l’art a l’època global.
7. Noves filosofies de la imatge.
8. L’art català i sabadellenc dels segles XX i XXI.

Metodologia docent

1. Classe magistral dialogada amb suport visual

Les sessions expositives, amb un ús intens de recursos visuals (imatges, vídeos, fragments de textos o entrevistes), serviran per introduir els contextos històrics, moviments i conceptes fonamentals. El caràcter dialogat convida l’alumnat a participar, qüestionar i establir connexions amb altres disciplines.

2. Anàlisi d’obres i documents artístics

Mitjançant l’estudi de casos (obres concretes, projectes expositius, textos teòrics o manifestos), els estudiants aprenen a llegir l’art com a pràctica situada. Aquesta metodologia afavoreix l’adquisició de vocabulari analític i d’un pensament visual estructurat.

3. Debats i seminaris crítics a partir de lectures

La lectura i discussió de textos clau (crítics, manifestos, articles, fragments teòrics) permet desenvolupar el pensament crític i la capacitat argumentativa. Els seminaris poden girar entorn de temes polèmics: el paper polític de l’art, la cultura visual de masses, la mercantilització de l’art, etc.

4. Treballs individuals o col·lectius d’investigació

Els alumnes poden realitzar una recerca sobre un artista, moviment, espai o fenomen específic (amb l’opció d’enfocar-se en l’àmbit català o sabadellenc). Aquest treball fomenta l’autonomia, la capacitat d’indagació i la relació entre context i pràctica artística.

5. Visites comentades a exposicions o espais artístics

Les sortides a museus, galeries, centres d’art o espais alternatius (preferiblement del context proper) serveixen per aplicar *in situ* els coneixements adquirits, fomentar l’experiència directa de l’art i reforçar el vincle entre teoria i pràctica.

AVALUACIÓ – Activitats Formatives

¿Què s'avalua?

L'assignatura Història i Teoria de l'art II està dissenyada perquè l'alumne es responsabilitzi del seu propi procés d'aprenentatge. En aquest sentit, la majoria d'activitats tenen, alhora, uns compromisos comuns (data d'entrega, formats, criteris d'avaluació, etc.) i uns compromisos personals (temes, llibres, autors i autores a escollir, etc.). Per això s'avalua la capacitat d'adaptar-se a les normes acordades i, al mateix temps, l'esforç, la originalitat i l'interès que es mostra i s'expressa en cada una de les activitats. Així mateix, s'avalua la capacitat d'exposar de manera clara i estructurada, ben argumentada, i respectant la normativa lingüística, totes les activitats presentades. Aquestes incorporen criteris d'autoavaluació per tal de fomentar la responsabilitat esmentada a l'inici.

Convocatòries Ordinària i Extraordinària

Avaluació en convocatòria Ordinària (Avaluació continuada)

Activitat 1: Ressenya de llibre (15% de la nota)

Activitat 2: L'art contemporani inspira el teu disseny (35%)

Activitat 3: Activitats d'aula (50%)

La normativa d'avaluació general de l'escola indica que per aprovar l'assignatura s'han de lliurar obligatòriament tots els elements avaluable plantejats i que aquests han d'obtenir una nota mínima de 4 per poder fer mitjana. Si algun element no està presentat la seva nota serà un NP (no presentat) i la nota final de la convocatòria ordinària serà també un NP.

Si algun dels elements avaluable no arriba a la nota de 4, la nota final de l'assignatura s'avaluarà com un NA.

En ambdós casos l'assignatura no es pot superar en convocatòria ordinària i l'alumne haurà de recórrer a la convocatòria extraordinària d'acord amb el punt següent.

Avaluació en convocatòria Extraordinària

Activitat 1: Ressenya de llibre (15% de la nota)

Activitat 2: L'art contemporani inspira el teu disseny (35%)

Activitat 3: Prova escrita (50%)

L'alumne/a que no superi l'assignatura en la convocatòria ordinària a final del període de classe, es podrà presentar a la convocatòria extraordinària de recuperació, les dates de la qual estan indicades en el calendari acadèmic.

En convocatòria extraordinària el professor decidirà la forma d'avaluació de manera personalitzada per cada alumna, en funció de les circumstàncies que la hagin portat a no poder aprovar la assignatura en la convocatòria ordinària. Amb tot, s'identifiquen dues casuístiques principals:

- Alumnes que han assistit de forma més o menys regular a classe i que el professor pot acreditar un seguiment acceptable dels continguts de l'assignatura i que han fet lliurament de part dels treballs requerits: En aquest cas l'alumna haurà de completar els lliuraments que li manquin o els haurà de millorar per poder-los aprovar. En el cas de les proves escrites, si aquestes estan suspeses les haurà de repetir. El professor pot decidir canviar continguts de les tasques per evitar la possibilitat de plagi, o posar-ne alguna d'extra per tal que l'alumne acrediti un nivell de coneixement mínim dels continguts de

l'assignatura.

- b. Alumnes que no han assistit a classe o la seva assistència ha estat irregular i que pràcticament no han lliurat cap tasca durant el curs i per tant el professor, no pot acreditar un seguiment i coneixement mínim dels continguts: En aquest cas, a més a més de completar els lliuraments requerits durant el curs (amb modificacions per evitar el plagi o no) i eventualment haver de fer alguna tasca extraordinària, l'alumna haurà de sotmetre's obligatòriament a una prova de nivell (examen escrit o oral, prova pràctica de taller etc. per poder aprovar l'assignatura.

Els percentatges de ponderació i les notes mínimes a obtenir de cada element avaluable les definirà el professor en cada cas. El professor informarà als afectats sobre la forma d'avaluació en la convocatòria extraordinària. És obligació de l'alumnat informar-se pels seus propis mitjans dels requeriments a complir en aquesta convocatòria.

Assistència a classe i normativa general

Les i els alumnes tenen el deure assistir obligatòriament a les classes. L'incompliment d'aquesta norma pot comportar la pèrdua del dret a avaluació continuada (convocatòria ordinària) de l'assignatura.

En aquesta assignatura s'aplica la normativa general indicada en les guies acadèmiques de l'ESDi i en particular pel que fa a l'assistència a classe cal saber que: El percentatge mínim d'assistència per mantenir el dret a l'avaluació continuada és del 80%, o sigui, l'alumna pot tenir un màxim del 20% de faltes sense justificar. En el cas de les faltes justificades, el fet de tenir un nombre molt elevat de faltes d'assistència, encara que aquestes siguin justificades, no eximeix a l'alumnat d'haver de seguir l'assignatura i l'avaluació continuada de forma adequada, és a dir s'han de lliurar les tasques requerides pel professor i fer les proves planificades. Quan el còmput total de faltes, sumant justificades i no justificades arribi al 30%, l'alumna també pot perdre l'avaluació continuada. El professor consultarà amb el tutor o amb coordinació acadèmica abans de prendre i comunicar la decisió de pèrdua de l'avaluació continuada d'un/a alumne/a.

La puntualitat a l'inici de les classes és important: Un cop transcorreguts els 10 minuts d'inici de classe, d'examen o lliurament de feines, l'alumne no podrà entrar a l'aula excepte si pot justificar el retard amb algun document vàlid. Els justificants d'endarreriment de Renfe Rodalies no es consideren documents vàlids per justificar un retard. Donats els endarreriments freqüents de Renfe, cal planificar els viatges anticipant-los per tal de tenir marge suficient per arribar a les classes a temps.

L'assistència a una classe és completa si l'alumna assisteix a la mateixa des del principi fins al final. Les i els alumnes que abandonin la classe abans de la seva finalització sense parlar-ho i justificar-ho al professor, tindran una falta d'assistència en tota la classe sencera. El fet de comunicar-ho al professor no implica necessàriament que l'alumne no tingui la falta d'assistència, aquest fet queda a criteri del professor en funció del motiu pel qual l'alumna s'absenta.

L'ús de dispositius tecnològics (ordinadors, tablets, dispositius mòbils etc.) podrà ser restringit i fins i tot prohibit pel professor si s'evidencia un mal ús dels mateixos, en particular, si s'utilitzen a l'aula per realitzar tasques alienes a l'assignatura que s'imparteix. Aquesta norma es podrà aplicar individualment o col·lectiva.

Fonts d'informació

Bibliografia general de referència:

GOMPERTZ, Will (2012). *¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos*. Madrid: Taurus.

GUASCH, Anna Maria (2000). *El arte último del siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial.

GUASCH, Anna Maria (2016). *El arte en la era de lo global, 1898/2015*. Madrid: Alianza Editorial.

HESSEL, Katy (2023). *Historia del arte sin hombres*. Barcelona: Ático de Libros.

PERNIOLA, Mario (2016). *La estética contemporánea*. Madrid: Antonio Machado Libros.

REBENTISCH, Juliane (2021). *Teorías del arte contemporáneo. Una introducción*. València: Universitat de València.

Bibliografia de caràcter pràctic:

PRESTINENZA, Luigi (2017). *Breve curso de escritura crítica*. Madrid: Ediciones Asimétricas.

SERRA, Enric (2017). *Com escriure bé una ressenya*. Vic: Eumo Editorial.

THOMSON, David (2015). *Instrucciones para ver una película*. Barcelona: Pasado y Presente.

Nota important: El contingut d'aquesta guia docent pot ser modificat durant el curs si el/la professor/a ho considera necessari, d'acord amb el desenvolupament de l'assignatura i les necessitats del grup. Els canvis proposats seran informats pel professor/a a l'aula prèviament a la publicació de la nova guia.